

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Dini və milli tolerantlıq, millətlərarası münasibətlərin inkışaf etdirilməsi

Mayın 12-də Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa "Xarıbülbül" musiqi festivalına ev sahibliyi etdi. Qədim mədəniyyət beşiyi olan Şuşa 29 ildən sonra yenə doğmalarını, qonaqlarını layiqincə qarşıladı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva, qızları Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva Şuşada Cıdır düzündə təşkil olunan "Xarıbülbül" musiqi festivalında iştirak edəblər. Bildirilib ki, bundan sonra "Xarıbülbül" festivalı Şuşada hər il keçiriləcək.

Biz bu dəfə dünyaya milli birliyimizin əbədi olması ilə bağlı mesajı Şuşadan, qədim torpağımızdan verdik...

Bu ilki festival Azərbaycanda yaşayan xalqların nümayəndələrini əhatə etdi. Festivalda ölkəmizdə yaşayan müxtəlif xalqların nümayəndələri öz istedadlarını göstərdilər. Ölkə başçısı çıxışında bildirdi ki, bu tövsiyəni festivalın təşkilatçısı olan Heydər Əliyev Fonduna onun özü verib, çünki Vətən müharibəsində Azərbaycanda yaşayan bütün xalqların nümayəndələri Azərbaycanda məskunlaşıb, tolerant mühitdə yaşayıblar və onların burada tarixi abidələri də mövcuddur. Azərbaycanlıların böyüklüyü hər zaman ondan ibarət olub ki, buraya pənah gətirən və məskunlaşan bütün xalqların nümayəndələrinə hər zaman qardaşlıq, dostluq və bürdəki insanlar həmişə dostluq, qardaşlıq və həmrəylik mühitində yaşayıblar. Bu cür birgə yaşayış qoballaşan dünyada inkişafın ən mühüm amillərindən biridir. Prezident İlham Əliyev dəim öz siyasətində tolerantlıq mühitinin, multikulturalizm ənənələrinin qorunmasına böyük önəm verib. Bu istiqamətdə ölkəmizdə böyük işlər aparılıb, bir çox beynəlxalq tədbirlər məhz Azərbaycanda baş tutub. Digər tərəfdən, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən dünyanın bir çox ölkələrində o cümlədən ölkəmizdə keçirilmiş çoxsaylı tədbirlərdə multikulturalizmi təbliğ edirdik, müxtəlif xalqların birgə yaşayışını təbliğ edirdik və deyirdik ki, bu, mümkündür. Azərbaycanın təmsalında deyirdik ki, bu, mümkündür və göstərdik, öz təcrübəmizi bölüşürdük, öz fikirlərimizi bölüşürdük

və hesab edirəm ki, bizim bu söylərimiz nəticə verdi. Çünki bu gün dünyada bu məsələ ilə bağlı daha dəqiq təsəvvür vardır".

Azərbaycanda mövcud olan tolerantlıq mühitinin və bu istiqamətdə aparılan siyasətin Vətən müharibəsi zamanı böyük töhfəsini gördük...

Doğrudan da biz Azərbaycanda mövcud olan tolerantlıq mühitinin və bu istiqamətdə aparılan siyasətin Vətən müharibəsi zamanı böyük töhfəsini gördük. Tarixən Qərblə Şərqlə kəsişməsində yerləşən bir ölkə kimi bir çox xalqların nümayəndələri Azərbaycanda məskunlaşıb, tolerant mühitdə yaşayıblar və onların burada tarixi abidələri də mövcuddur. Azərbaycanlıların böyüklüyü hər zaman ondan ibarət olub ki, buraya pənah gətirən və məskunlaşan bütün xalqların nümayəndələrinə hər zaman qardaşlıq, dostluq və bürdəki insanlar həmişə dostluq, qardaşlıq və həmrəylik mühitində yaşayıblar. Bu cür birgə yaşayış qoballaşan dünyada inkişafın ən mühüm amillərindən biridir. Prezident İlham Əliyev dəim öz siyasətində tolerantlıq mühitinin, multikulturalizm ənənələrinin qorunmasına böyük önəm verib. Bu istiqamətdə ölkəmizdə böyük işlər aparılıb, bir çox beynəlxalq tədbirlər məhz Azərbaycanda baş tutub. Digər tərəfdən, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən dünyanın bir çox ölkələrində o cümlədən ölkəmizdə keçirilmiş çoxsaylı tədbirlərdə multikulturalizmi təbliğ edirdik, müxtəlif xalqların birgə yaşayışını təbliğ edirdik və deyirdik ki, bu, mümkündür. Azərbaycanın təmsalında deyirdik ki, bu, mümkündür və göstərdik, öz təcrübəmizi bölüşürdük, öz fikirlərimizi bölüşürdük

Azərbaycanda mövcud olan tolerantlıq mühitinin və bu istiqamətdə aparılan siyasətin Vətən müharibəsi zamanı böyük töhfəsini gördük, çünki Vətən müharibəsində əldə olunan qələbədə ölkəmizdə olan bütün icmaların payı və töhfəsi ol-

Həm millətlərarası münasibətlərə, həm də dini tolerantlığa güclü təsir göstərən bir səfər...

du. Bütün xalqlardan, etnik və dini icmalardan olan nümayəndələr vahid amal və vahid bayraq altında birləşərək çiysin-çiyinə döyüşməklə Azərbaycanda multikultural dəyərlərə böyük önəm verildiyini və Azərbaycanda bütün xalqlara hər zaman eyni münasibətin olduğunu bir daha göstərdilər.

Azərbaycanın Şuşada Qazançı kilsəsinin təmirinə başlaması ölkəmizin tolerantlığının göstəricisidir

Ermenistanın rəsmi təbliğati, xüsusi qurumları münafiqənən ilk günlərdən etibarən Azərbaycanda müxtəlif dini, etnik icmalar arasında tərifiqə yaratmaq, Azərbaycan dövlətçiliyini zəiflətmək, parçalamaq üçün davamlı iş aparırdı, bu məqsədlə mərkəzlər, təşkilatlar, KİV-lər quruldu, milyonlarla vəsait xərcləndi. Bu işdə xaricdəki erməni lobbisi, onların havadarları da kifayət qədər fəaliyyət göstərdilər. Lakin 44 gün ərzində torpaqlarımızın işğaldan azad olunması üçün bütün etnik və dini icmaların nümayəndələri vahid amal, vahid bayraq altında birləşərək çiysin-çiyinə döyüşməklə bu təbliğatın, bu fəaliyyətin öz hədəfinə çatmadığını, mənasızlığını ortaya qoydu.

Qədim Azərbaycan torpağı olan Şuşada keçirilən "Xarıbülbül" festivalında da Azərbaycanda olan bütün xalqların nümayəndələrinin iştirakı Azərbaycanda multikultural dəyərlərin təcəssümü idi. Orada da xalqlar bunu musiqi, mədəniyyət dili ilə göstərdilər və bütün dünyaya bir mesaj verdilər ki, Azərbaycanda hər zaman milli birlik, milli həmrəylik olub və burada bütün xalqlara xoş qardaşlıq münasibəti var. Bu festival Azərbaycanın Vətən müharibəsində əldə etdiyi böyük Zəferin mədəniyyət sahəsində davamı idi. Bunun ardınca, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Qəbələnin Nic qəsəbəsində yerləşən Müqəddəs Məryəm Ana Alban kilsəsinə, Müqəddəs Yelisey adına Cotari kilsəsinə ziyarət etmələri də Azərbaycanda multikulturalizm və tolerantlıq ənənələrinin qorunub saxlanmasına verilən diqqətin göstəricisidir. Bu bir daha onu göstərir ki, Azərbaycanda

bütün xalqların dini və mədəni abidələrinə böyük önəm verilir, onların qorunub saxlanması və bərpası istiqamətində dövlət tərəfindən zəruri tədbirlər görülür. Ermənilərin dağıtdığı və təhqir etdiyi məscidlərin fonunda Azərbaycanın Şuşada Qazançı kilsəsinin təmirinə başlaması ölkəmizin tolerantlığının göstəricisidir.

Kilsədə bərpa işlərinin 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı başa çatdırılaraq təhvil verilməsi dünyaya mesajdır

Alban-Udi Xristian İcmasının sədri Robert Mobil deyib ki, ölkə başçısı və birinci xanım Mehriban Əliyevanın "Xarıbülbül" festivalından qayıdar-qayıtmaz Qəbələyə gəlib Müqəddəs Məryəm Ana Alban kilsəsinə və digər dini yerləri ziyarət etməsi ölkədə dinlərə olan diqqətin bariz nümunəsidir. O qeyd edib ki, Azərbaycanda bütün etnik qruplar, bütün dinlərin nümayəndələri bir aile kimi yaşayır və burada multikulturalizm ənənələri qorunub saxlanılır.

"Biz həmişə Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın udi xalqına olan diqqətini hiss edirik və bu diqqət günbəgün artır. Biz bunu cənab Prezidentin son səfərindən də hiss etdik. Onun və ailəsinin məhz Şuşadan qayıdaraq Qəbələyə gəlməsi, Nic qəsəbəsində Alban kilsələrinə baş çəkməsi bir daha onu sübut edir ki, Azərbaycan multikultural ölkədir və burada bütün xalqlar bir aile kimi yaşayır".

R.Mobili Müqəddəs Məryəm Ana Alban kilsəsinin bərpası barədə də danışib. O qeyd edib ki, kilsədə bərpa işlərinin 44 günlük

Vətən müharibəsi zamanı başa çatdırılaraq təhvil verilməsi dünyaya mesajdır.

"Kilsə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən 2019-cu ildə bərpa olunmağa başlandı və 2020-ci ilin noyabr ayında işlər başa çatdırıldı. Müharibə olmasına baxmayaraq, məhz kilsənin təmiri dayanmadı, davam etdi. Bu da öz növbəsində onu deməyə imkan verir ki, Azərbaycan dünyəvi bir ölkədir. Burada bütün xalqlara və dinlərə böyük diqqət və qayğı var, udi xalqı da bu modelin əsaslarından biridir. Azərbaycanda xalqlar hər zaman bir-birinə dəstəkdir. Biz bunu 44 günlük Vətən müharibəsində də gördük. Dini və etnik mənsubiyyətdən asılı olmayaraq, hər kəs Qarabağın azadlığı uğrunda canından keçməyə hazır idi. Bu gün biz o torpaqlara qayıtmışıq və artıq Qarabağdayıq. Burada ermənilər tərəfindən dağıdılmış abidələr də ölkə rəhbərliyinin birbaşa diqqəti nəticəsində əvvəlki görkəminə geri qaytarılacaq".

Şuşada yeni məscidin də təməlinin qoyulması bir daha Azərbaycanın İslam dəyərlərinə, bizim milli-mənəvi dəyərlərimizə bağlılığımızın göstəricisidir

Cənab Prezidentin festivaldakı çıxışında bir məqam diqqət çəkmək lazımdır. Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, bizi güclü edən milli-mənəvi dəyərlərimiz, bu dəyərlərə olan bağlılığımızdır. Festivalın Ramazan bayramı ərafəsində keçirilməsi, həmin vaxt orada Yuxarı Gövhərağa məscidinin bərpa olunması, digər yeni məscidin təməlinin qoyulması, bayram namazının qılınması göstərdi ki, Azərbaycan xalqı, Prezident İl-

ham Əliyev və birini vitse-prezident Mehriban Əliyeva milli-mənəvi dəyərlərimizə sıx bağlıdırlar. Bu festivalı keçirməkdə də əsas hədəf və başlıca məqsəd bu dəyərlərin yaşadılmasıdır. Yeni burada artıq biz həm festival keçirdik, həm Ramazan bayramını qeyd etdik, həm də Şuşanın mədəniyyət paytaxtı elan olunmasının şahidi olduq.

Ermənilər işğal altında saxladıkları bütün ərazilərimizdə, o cümlədən də Şuşada müsəlman və xristian abidələrini dağıdıb, saxtalaşdırıblar. Bəzilərinə donuz, inək saxlayıblar. Ümmiyyətlə, onlar Qarabağda müsəlmanlığın, İslamın izini silməyə çalışıblar. Azərbaycan artıq Şuşadan başlayaraq digər ərazilərimizdə də bu dəyərlərə sahib çıxır. Biz görürük ki, Şuşada Yuxarı Gövhərağa məscidi təmir olunur və burada yerləşən kilsə də dövlətin bilavasitə diqqət və qayğısı ilə əhatə olunub. Orada da müəyyən təmir və bərpa işləri həyata keçiriləcək. Bu onu göstərir ki, Azərbaycan qısa müddətdə bu ərazilərdəki bütün tarixi-mədəni və dini abidələri bərpa edəcək. Bu, həm müsəlman abidələrinə, həm də qeyri-müsəlman abidələrinə aiddir. Bu dəyərlərin hər birinə bərabər, eyni münasibət göstərilir. Ermənistandan fərqli olaraq, biz bütün dinlərə eyni münasibət bəsləyirik və onlar arasında hansısa bir fərq qoymuruq. Bu da bizim dəyərlərimizə sıx bağlı olmağımızın göstəricisidir.

Şuşada yeni məscidin də təməlinin qoyulması bir daha Azərbaycanın İslam dəyərlərinə, bizim milli-mənəvi dəyərlərimizə bağlılığımızın göstəricisidir. Azərbaycan həm də nümayiş etdirir ki, müsəlman ölkəsidir, demokratik, tolerant və multikultural dövlətdir, amma öz dəyərlərinə də bağlıdır. Dövlətimiz müəyyən mənada qədimliklə müasirliyin sintezini yaradır və orada biz qədim məscid olan Yuxarı Gövhərağa məscidini bərpa edirik. Digər tərəfdə isə müasir, rəmzi xarakterə malik, yeni Şuşanın işğaldan azad olunduğu ay, eləcə də günü ifadə edən müasir məscidin də təməlini qoymuşuq və inşasını həyata keçirəcəyik.

Məhəmmədəli QƏRİBLİ

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunur.